

Notat om tildelingskriterier mv.

Som supplement til Rambølls rapport om udbud af Grøn drift og pleje samt renhold for områderne Brønshøj-Husum og Vesterbro er i dette notat beskrevet:

- Hvilke tildelingskriterier anvendes typisk? Og med hvilke procenter?
- Hvad er der af risiko for klagesager ved anvendelse af forskellige tildelingskriterier?
- Hvad er fordele og ulemper, ved en udbudsform, hvor der gennem en prækvalifikation sikres de nødvendige krav til fx arbejdsmiljø, miljø og kvalitet og derpå alene lader prisen være afgørende for tildelingen

Tildelingskriterier

Følgende er de tildelingskriterier, som er de gængse og som Københavns Kommune bør følge jf. udbudsreglerne.

Ordregiver identificerer *det økonomisk mest fordelagtige tilbud* ved at vælge mellem følgende kriterier:

1. Pris (laveste pris)
2. Omkostninger (fx livscyklusomkostninger)
3. Det bedste forhold mellem pris og kvalitet

Ved tildelingskriteriet "bedste forhold mellem pris og kvalitet" vurderes tilbuddet på grundlag af *underkriterier*, som skal være forbundet med kontraktens genstand og være egnede til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud, baseret på ordregivers ønsker og forventninger i det konkrete udbud.

Underkriterierne vil typisk have en række *delkriterier* knyttet til, der nærmere beskriver, hvad der lægges vægt på i forhold til underkriterierne. Delkriterierne skal have en naturlig forbindelse til det underkriterium, de er knyttet til. Hvis et delkriterium tillægges særlig stor eller særlig lille betydning i forhold til andre delkriterier under samme underkriterium, skal dette angives i udbudsmaterialet.

Kriterierne skal være gennemsigtige og må ikke give ordregiver ubetinget valgfrihed mellem tilbuddene. Kriterierne skal desuden sikre mulighed for effektiv konkurrence om kontrakten.

Underkriterierne skal vægtes, medmindre ordregiver af objektive årsager ikke kan foretage denne vægtning. I givet fald skal underkriterierne prioriteres. Ordregiver har et meget vidt skøn i forhold til at fastsætte den konkrete vægtning af under- og eventuelle delkriterier.

Ordregiver er forpligtet til i udbudsmaterialet at offentliggøre kriterierne for tildeling, evalueringsmetoden og hvad der tillægges betydning ved tilbudsvurderingen.

Evalueringsmetoden kan eksempelvis basere sig på en prosamodel, prismodel eller pointmodel. Uanset om ordregiveren baserer evalueringsmetoden på en prosamodel, prismodel eller pointmodel, påhviler det ordregiver at sikre, at bedømmelsen sker på en gennemsigtig måde i overensstemmelse med det, som har været oplyst i udbudsmaterialet. Ordregiveren skal i denne forbindelse kunne godtgøre, at evalueringen sker i overensstemmelse med den angivne vægtning.

Typisk anvendte tildelingskriterier

Ved "bedste forhold mellem pris og kvalitet" skal der tages stilling til, hvad pris skal vægte i forhold til de kvalitative kriterier.

Vores undersøgelse viser, at de fleste kommuner benytter en procentsats på 50-70 %. Dermed lægges der tilsvarende mindre vægt på de kvalitative kriterier, og pris bliver ofte den udslagsgivende faktor.

Når udbuddet også gerne skal tilse andre formål end blot at løse opgaven billigst muligt, benyttes typisk en række andre underkriterier (vægter typisk 10-20%), bl.a. kan være:

- Miljøhensyn (herunder CO2-neutrale maskiner o.l.)
- Samarbejde
- Sociale krav eller krav til elever
- Organisation
- Kvalitetssikring
- Løsningsbeskrivelse

Det skal understreges, at specielt i forhold til miljøhensyn, arbejdsmiljø og sociale krav kan det være vanskeligt anvende dem som tildelingskriterier og de skal derfor anvendes med forsigtighed.

Risiko for klagesager ved anvendelse af tildelingskriterier

Der er ikke i sig selv risici forbundet med tildelingskriterierne som sådan, men der er risici i forhold til, hvordan tildelingskriterierne benyttes og evalueres. Herunder er de største faldgruber nævnt:

1. Sammenblanding af udvælgelses- og tildelingskriterier. Man må ikke anvende de samme udvælgelseskriterier som tildelingskriterier. Udvalgseskriterier bruges til at begrænse antallet af ansøgere, der får lov til at afgive tilbud. Tildelingskriterier bruges til at vurdere de indkomne tilbud og finde frem til det bedste tilbud. Der har været en række klagesager om dette.
2. Evalueringsmetoden er ikke konkret egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Såfremt evalueringsmetoden er i overensstemmelse med ligebehandlings- og gennemsigtighedsprincippet kan den dog ikke tilsidesættes.
3. Selve evalueringen af tilbud er ofte genstand for klager i klagenævnet, idet klager typisk synes, at resultatet af tilbudsvurderingen er forkert. Ordregiver har dog et

meget vidt skøn, som klagenævnet som absolut hovedregel ikke tilsidesætter. Klager får derfor kun medhold, såfremt der er objektivt konstaterbare fejl i evalueringen.

4. Tildeling af kontrakt til et tilbud, der ikke er konditionsmæssigt.

Anvendelse af prækvalifikation

I begrænsede udbud, udbud med forhandling og konkurrencepræget dialog er der en prækvalifikationsfase, hvis formål er at begrænse antallet af tilbudsgivere, således at kun de virksomheder, der prækvalificeres, kan afgive tilbud. Dermed begrænses ordregivers ressourceforbrug og omkostninger. I offentlige udbud er "prækvalifikationsfasen" indbygget i tilbudsfasen.

Ordregiver skal i udbudsbekendtgørelsen angive de valgte udvælgelseskriterier samt eventuelle minimumskrav til egnethed.

Egnetheden kan vurderes i forhold til:

1. Udøvelse af det pågældende erhverv
2. Økonomisk og finansiell formåen
3. Teknisk og faglig formåen

Fastsættelsen af minimumskrav til egnethed skal overholde proportionalitetsprincippet.

Udbudsloven indeholder en række regler for, hvad ordregiver lovligt kan efterspørge som grundlag for udvælgelsen og hvordan dette dokumenteres.

Særligt i forhold til arbejdsmiljø, miljø og kvalitet er det vigtigt at være opmærksom på, hvad der lovligt kan lægges vægt på. Det gælder fx:

- Referencer
- Angivelse af de miljøstyringsforanstaltninger, som ansøgeren eller tilbudsgiveren kan anvende ved udførelsen af kontrakten
- En erklæring om, hvilket værktøj, materiel og teknisk udstyr tjenesteyderen eller entreprenøren disponerer over til opfyldelse af kontrakten
- Attester udstedt af officielt anerkendte kvalitetskontrolinstitutter eller -anstalter, som attesterer, at varer, der er klart identificeret ved henvisning til tekniske specifikationer eller standarder, er i overensstemmelse med disse
- Oplysning om de involverede teknikere eller tekniske organer, navnlig dem, der er ansvarlige for kvalitetskontrollen
- Beskrivelse af det tekniske udstyr og de foranstaltninger, som ansøgeren eller tilbudsgiveren har truffet til sikring af kvaliteten
- En kontrol foretaget af ordregiveren eller på dennes vegne af et kompetent officielt organ i det land, hvor leverandøren eller tjenesteyderen er etableret, med forbehold for dette organs samtykke, af leverandørens produktionskapacitet eller tjenesteyderens tekniske og faglige formåen og om nødvendigt virksomhedens

undersøgelles- og forskningsfaciliteter og de foranstaltninger, som den vil træffe til kontrol af kvaliteten

Dertil kommer, at ordregiver kan stille krav til fremlæggelse af certifikater, der bekræfter opfyldelse af bestemte kvalitetssikringssystemer og -standarder samt bestemte miljøledelsessystemer eller miljøledelsesstandarder.

Fælles for alle disse muligheder er, at de kun i forholdsvis begrænset omfang kan sikre ordregiver i forhold til ordregivers relevante krav til arbejdsmiljø, miljø og kvalitet. Der kan nemlig typisk ikke foretages en vurdering af, *hvordan* ansøgeren vil opfylde krav til arbejdsmiljø, miljø og kvalitet, men alene en konstatering af, at virksomheden som sådan kan dokumentere at efterleve de fastsatte krav. Det hænger sammen med, at der jo ikke må ske en sammenblanding af udvælgelseskriterier (virksomhedens forhold) og tildelingskriterier (kontraktens genstand) og at der dermed ikke må vurderes på opfyldelsen af selve kontraktens genstand.

Hertil kommer, at der kun vil skulle ske en reduktion i antallet af ansøgere, såfremt der modtages flere end det som minimum krævede antal. Modtages der færre anmodninger om prækvalifikation, finder der ingen udvælgelse sted, medmindre eventuelle minimumskrav til egnethed ikke er opfyldt.

Ønsker ordregiver at stille specifikke krav til arbejdsmiljø, miljø og kvalitet bør dette derfor ske ved at stille krav hertil i tildelingen eller alternativt ved at stille kontraktlige krav. Det kan således ikke umiddelbart anbefales at henlægge vurderingen af arbejdsmiljø, miljø og kvalitet til prækvalifikationsfasen og således begrænse tilbudsvurderingen til et spørgsmål om, hvem der afgiver laveste pris.